

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre 4

Egész évre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A munkásbiztosítási törvény.

A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter 1907. július 12-én 57734. számú rendeletével meghagyta a törvényhatóságoknak és az elsőfoku iparhatóságoknak, hogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. t.-cikk életbe lépése iránt a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Ehez képest az említett törvény életbe lépett 1907. július hó 1-én s ekkor a régi törvény érvénytelenné lett.

Ez a törvény újításokat tartalmaz a munkás és munkaadóra nézve. A biztosításokat más egyénekre és vállalatokra is kiterjeszti. A biztosítás más alapokon fog nyugodni és más közegei lesznek. Ebből folyólag a ma meglevő egyesületi betegsegélyező pénztárak is mind megszűntek július elsejével, ezeket át kell számolni a helyükbe lépő új szervezeteknek. Nehogy azonban addig is, míg az átalakulás megtörténik, a munkás és munkaadó érdeke hátrányt szenvedjen, a pénztárak eddigi alapszabályszerű szervezetükben működnek tovább (VIII) és a jogfolytonosság elve alapján a biztosítási szervezetre és eljárásra vonatkozó eddigi jogszabályok nyerne továbbra is alkalmazást.

Ezentul a biztosítás betegség és baleset esetére szól és ez kötelező és önkéntes.

Betegség esetére való biztosítási kötelezettség alá esnek nemre, korra és honpolgárságra való tekintet nélkül, mind azok, akik akár állandóan, akár ideiglenesen, kisegítőképpen, vagy átmenetileg oly fizetéssel vagy bérrel vannak alkalmazva, mely

évenként 2400 koronánál, illetve naponként 8 koronánál nem több — és akik a magyar szent korona országai területén:

valamely ipartörvény alá eső foglalkozásnál, ideértve az állami egyedáruságot és az azzal összekötött vállalatokat, ugyancsak a kir. kisebb haszonvételek sorába tartozó malmokat és az italmérsi üzleteket is továbbá;

az ipartörvény alá nem tartozó, de ipar-, illetve vállalkozásszerűleg ügött kereseti foglalkozásoknál (műszaki és ügynöki irodában, színházaknál, vannak alkalmaz gyógyintézeteknél, stb.)

A kötelező biztosítás alá eső üzemek és alkalmazottak a kerületi munkásbiztosító pénztárnál bejelentendők. A betegség esetére való biztosításnál a bejelentési kötelezettség azokra az alkalmazottakra is kiterjed, akik az 1891. évi XIV. t.-c. alapján a betegsegélyező-pénztárba való belépés kötelezettsége alól fel voltak mentve.

A kötelező biztosításnál a bejelentést a munkaadó köteles megtenni úgy alkalmazottaira, mint üzemére nézve.

A bejelentés a kerületi munkásbiztosító pénztárnál teendő meg, melyek székhelye Déván van.

A bejelentéseket 1907. évi augusztus hó 10-dikéig kell megtenni és pedig visszahatólag a július hó 1-je óta fennállott állapotok feltüntetésével.

A bejelentéseket úgy a betegség, mint a baleset esetére való biztosításra együttesen teendő meg.

Azok a munkaadók, kiknek alkalmazottai csupán betegség esetére való biztosításra vannak kötelezve — ezen első bejelentési kötelezettség alól mentesek — ha alkalmazottai valamely betegsegélyező pénztárnak már tagjai.

A bejelentést bejelentési lapokkal, — több alkalmazott bejelentése esetén bérfizetési jegyzetekkel lehet bejelenteni, melyek az előjárásnál kaphatók.

1907. évi július hó hó elsejétől kezdve köteles minden munkadó, aki 5-nél több munkást alkalmaz, munkás és bérjegyzéket vezetni.

Ugy a betegség — mint a balesetek biztosításáért fizetendő díjak, járulékok számszerű összege csak akkor lesz tudható, ha az országos munkásbetegsegélyező és baleset-biztosító pénztár alapszabályai elkészültek és a pénztár megalakult; — illetve a baleset-biztosításnál az első félévi idő már eltelt.

A törvény azonban azt rendeli, hogy betegség esetére való biztosítás járuléka az átlagos napihár 2%-nál kevesebb és 4%-nál több nem lehet.

A betegség esetére való biztosítás díját a munkaadó és munkás egyenlő arányban fizetik, vagyis felét a munkaadó, felét a munkás. Az inasok és gyakornokokért azonban a munkaadó fizeti, de a szüle és gyámmal kiegyezhetik, hogy csak felét fizesse

A baleset esetére való biztosítás díját kizárólag a munkaadó fizeti.

Betegség esetére nézve a törvény meghatározza, hogy melyek a legcsekélyebb és legmagasabb segélyek, amelyeket az orsz. munkás betegsegélyező és baleset-biztosító pénztár a tagoknak nyújtani köteles. Azt azonban, hogy mely esetben, kinek, tényleg mily segély nyújtassék, az országos pénztár fogja meg állapítani.

Addig míg az orsz. pénztár meg nem alakul és e tekintetben nem intézkedik, az eddigi szabályok szerinti eljárás marad érvényben,

„PETROZSÉNY ES VIDEKE” TARGAJA

A munka ünnepe.

Tizedik évfordulója volt Szt. István ünnepén a Petrozsényi és Járasi Ipartestület zászlószentelésének. Az alkalmasszerűség indokolta teszi a tíz év előtti magasztos ünnepély ismertetését, mely lapunk akkori számának közlése szerint következésképp folyt le:

A zászlóanyák és koszorus lányok fogadtatása a vendégek és tagok megérkezése után Jo an o v i t s János az olvasó kör helyiségében mint ipartestületi elnök a jelenlévők szívélyes üdvözlése után a diszközgyűlést megnyitja s bejelenti, hogy D o m b o r a László disznóknak, várattalanul közbejött akadályoztatása folytán Z á d o r y Károly lapszerkesztőt kérte fel az ő disznó-noklatának előterjesztésére.

Szebb látványosságban még nem gyönyörködött Petrozsény közönsége, mint a milyen a diszfelvonulás volt a Barcsay szállodától a róm. kath. templomig.

A fúttca minden házán a trikolor lengett az ületek be voltak zárva a felocsolt tiszta jardát zöld galnyak szegélyezték. Elöl haladt a bányász zenekar a Rákóczi-indulót játszva; utána kimagaslott S c h m i e d Eudárd zászlótartó daliás alakja a bevont zászlóval; mely után a koszorus-lányok vőfélyeikkel párosan következtek, majd a fogatok hosszú sora halada zászlóanyák, rendezők és vendégekkel.

Megerkezvén a róm. kath. templomban kezdetét vette az isteni tisztelt, melyen az énekes nagy misét W é b e r Béla főesperes-plebános cereblálta s végzetével C s i s z é r Elek Szt. Ferenc-rendi áldozár a szó-

székre lépett s egy remekül szerkesztett vallásos és hazafias beszédben találó történelmi vonatkozásokkal kiemelte a zászló jelentőségét s áldásos munkára buzdította az iparosokat Istenért, Királyért és Hazáért. Majd megszentelte a zászlót s hazafias jelmonddal a róm. kath. egyház nevében helyére illesztette a zászlószegyet.

A róm. kath. templomból kibontott zászlóval vount az ipartestület és a közönség a Deákgyarmaton levő tere, hol a lomb-sátor alatt felállított szöszekre lépve K ö s a Mihály ev. ref. lelkész szónoki hével előadott nagyhatású beszédét mondott.

Utána P e l g e r Mihály ág. ev. lelkész szintén papi ornátusban lépett a szöszekre s hazafias szép szónoklata, melyet Magyarország dícsőítésére vonatkozó német költemények idézésével, ezen több nyelvű vidéken az alkalmasszerűség nívauja fölé emelt, hatás nélkül nem maradhatott. Végezetül egyháza nevében megáldotta a zászlót.

Majd Sztánka Ávrám esperes-lelkész szentelte meg a gör. kel. egyház szertartása szerint a zászlót.

Végül Leitner József az itteni izr. hitközség előimadkozója mondta el magyaros hével és lelkesítően hatásos alkalmi beszédét.

Ezzel az egyházi szertartások végét érték s a zászlószegyek bevérese folytatott a lombsátor alatt. Az egyházak után a zászlóanyák, ezek után a hatóságok, testületek, társulatok képviselői, a kerület országos képviselője, a vidéki vendégek s a helyi társadalom kitűnőségei stb. illesztették helyére a díszes zászlószegyeket, hazafias jelmondatok kíséretében.

Délután 1 órára a közönség nagyrésze harsogó

zenekísérettel, visszatért a Barcsay-féle szállodába, hol kegezdződött a bankett.

A társas-ebednél a zászlóanyák, koszorus lányok s a helybeli és vidéki intelligenciának s előkelőségének számos nőtagján kívül kétszáznál többen vettek részt.

A toósztok sorát Mara László, kerületünk közszereketben álló országgyűlési képviselője nyitotta meg, ő felsége a magyar király és felséges királynénk, valamint az uralkodó ház fenséges tagjaira mondott és a társaság által állva hallgatott hazafias, szép és lelkesítő pohárköszöntővel.

Az éjjezes lecsillapultával Zádory Károly éltette a zászlóanyákat egy lendületes hatásos beszéddel.

A felzugott éjjezes lecsillapultával: Kosa Mihály mondott szellemes és találó hasonlatokban gazdag felköszöntést a koszorus lányokra; kiket az ifjakevel veteledő lelkesedéssel éjjezett a „bácsik” szürkölő, kopaszodó, de öregedni nem akaró gardája. Utánna B a r a b a s Béla orsz. képviselő emelt poharat Petrozsény község szorgalmas lakosságára. Az a szónoki hével elmondott magas szanyalásu beszéd, a szónoklatnak valódi remeke lévén, nem csoda, hogy a viharos taps és éjjezes annyiszor megújult s szünni nem akart.

Varjassy István, mint az ipartestület bizto-a, ennek nevében sikerült felköszöntőben éltette a vendégeket.

A hivatalos beszédek sorát Selenfreund Vilmos szép beszéddel zárta be.

Kevés szünet után Zádory Károly éltette a jelenlevő két orsz. képviselőt, kik két irányban, de egy célra, a haza üdvére munkálkodnak az országtanácsa-

Baleset esetére nézve a munkás részéről testi sérülés esetén a gyógykezelés stb. kívül munkaképtelensége, illetve munkaképességének csökkenése arányában bizonyos pénzsegélyben, halál esetén a hozzátartozók a temetkezési segélyen kívül évi bizonyos járulékból, (özvegy és gyermekek járadéka stb.) részesülnek.

Ezek főbb vonásaiban a törvény és életbeléptetési rendelet intézkedései. Felsorolja a rendelet részletesen az üzemeket, vállalatokat és munkákat, melyekre a biztosítás kiterjed. Mi azonban, csak a legszükségesebb tudni valók ismertetésére szorítkozhatunk s ezzel tájékoztatni kívánjuk az érdekelteket a kötelező teendőkre nézve, nehogy a büntetőhatározatok alkalmazására okot szolgáltatassanak.

A kormány ipari politikája.

Pécsett, az országos iparos-kongresszuson Sztéryni József kereskedelemügyi államtitkár ismertette a kormány ipari politikáját, reformterveit. A nagyszabású és nagyjelentőségű beszédnek nevezetesebb részét az alábbiakban ismertetjük:

„Magyarország kisiparosága ugyanolyan ferde helyzetben van ma, mint 1853-ban Németország iparosága volt. S amint Németország kisiparosága, a német gazdaság kibontakozott abból a kóros tünetből, amelyben szenvedett, meggyőződés, hogy Magyarország kisiparosága is váltott komoly munkával a kormány-nak hathatós és erőlyes támogatásával ki fog lábadozni. Meg kell találnunk azt az utat, mely Magyarország kisiparát, ezen nehéz mai helyzetéből, ezen mai viszonyokból kivezeti. Első helyen áll a kisipar bajai között, úgy mint amott, nálunk is a tökeszegénység és a kereskedelmi szervezet hiánya. Nem napjainkról beszélnek, ahol a tőkének hallatlan drágasága a legszilárdabban megalapozott nagyipart is szinte megrázkódtatja, alig győzi a nagy nehézségeket leküzdeni; ez átfutó jelenség, amely rövidebb-hosszabb ideig tarthat, de nem maradandó. Hanem beszélnek arról az állapotról, amely évtizedek óta tart és évtizedekig fog tartani, ha nem tömörülnek kisiparosaink abban a kisipari szempontból egyedül alkalmas módon, hogy szövetkezzenek a maguk hitelgényeinek kielégítésére, szövetkezzenek a maguk anyagának beszerzésére szövetkezzenek a maguk termékeinek értékesítésére — kereskedelmi alapon, a kereskedelem segítségül hívásával — és szövetkezzenek abban, hogy a tisztességtelen versenynek különböző formáit, amelyek ma a kisipar körében is elharapóztak, a maguk erejével is, a tisztességes ipar, a tisztességes kereskedelem erkölcsi erejével kiküszöböljék. Hogy állunk ebben a

tekintetben Magyarországgal? A legnagyobb erőfeszítéssel Magyarországon mindeddig 129 ipari szövetkezetet voltunk képesek alakítani mindössze 60 szakcsoporttal. Igaz, hogy a mi viszonyaink között ez is figyelemre méltó eredmény. De milyen eredményt érhetnénk el, ha kisiparoságunk nagyobb erővel fekszik neki ennek a segítő eszköznek. Míg azelőtt évenként 200—220.000 korona között váltakozott ezen összeg, amelyet kisipari szövetkezetekre fordítottunk, viszonyaink között ez is jelentékeny, már ez idén meghaladja ez az összeg a 400.000 koronát. És hogy nem fukarkodunk, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemi miniszter ur bőkezű ebben a tekintetben, arra nézve hivatkozom azokra a kisipari szövetkezetekre, amelyek 20—50.000 koronáig, sőt azon felül menő összegeket kaptak az államtól.

A kisiparnak egy nagy sebére kell itt rámutatnom. Az önk programjában is helyt foglalt az a kérdés és ez az inas ügy. (Halljuk! Halljuk!) Majdnem 64½ százaléka az a kisiparnak, melynek egyáltalában nincsen segédcszemélyzete a kisipari vállalatoknak másik közel 35 százalékaiban 100 vállalatra mindössze 22.68 inas esik, ami Horváth-Szlavonországokban még szomorubb, mert ott száz vállalatra csak 19.32 inas esik. És tisztelt uraim, ha segédnek vesszük a nem képzett munkást és a napszámot is, tehát mindenrangú segédcszemélyzetet, akkor 100 segédre mindössze 58.88 inas esik. Ez a legszomorubb része a mi kisiparunknak. Azt mutatja ez, hogy a jelenben még él kisiparunk, a jövője azonban nincsen biztosítva. Olyan mértékben pusztul kisiparunk hogy, okvetlen bele kell nyulni ha kell, hatalmi eszközökkel is és vissza kell szorítani a maga természetes medrébe azt a terrorizálást, amely ezen a téren is nyilvánul. (Igaz! Ugy van! Eljenzés!) A bádeni nagyhercegség volt a kezdeményező, és nem sok időre rá a szívis és céltudatos svájci államszövetség kormányai is meghonosítottak olyan intézkedést, amely évenként egy pár százezer koronába kerül, de megadja módját a kisipar természetes gyarapodásának, a műhelyrendszernek annak a szisztémájával, hogy az állam azokban az iparokban, amelyekben a tanonctartást emelni kívánta, minden iparosmesternek egy-egy inas után külön díjat adott, mely német pénzben kifejezve 150—300 márkára rugott. Egy másik böles intézkedése a külföldnek a tanoncthonoknak az inasothonoknak a létesítése. Ezek arra hivatják, hogy a kisiparos osztály erkölcsi és szellemi színvonalát emeljék, hogy a kisiparos növendékeknek olyan otthonokat biztosítsanak, amelyek élelmezéséről, neveléséről, erkölcsi és szellemi fejlődéséről gondoskodjanak, s ezzel ebben a vonatkozásban is csökkensék a kisiparos terheit.

(Az ipari oktatás).

Még csak pár szóval kívánom érinteni a kereskedelmi miniszternek és a kormánynak kisipari akcióját az iparoktatás terén. Tudják önk, hogy bár számban kevés, aig 25 ipari iskolánk van — a szakiskolákat, a

magasabb ipariskolákat értem — tekintélyben olyan oszlopai ezek a magyar ipar fejlesztésének, hogy azokat osztatlanul elismeri ma már az egész művelt külföld ott, ahol iparoktatás iránt egyáltalában érdeklődnek. S ha ezelőtt mi mentünk ipariskolákat nézni a nyugatra, hogy lássuk azok berendezését és értékesítsük ezt itthon, — természetesen megteesszük ezt most is — ma már ott tartunk, hogy a legműveltebb iparosállamok kiküldöttei jönnek hozzánk, hogy meggyőződjenek a magyar iparoktatásról, hogy tanulmányozzák annak berendezéseit, mert istennek hála az iparoktatásunk olyan nívóan van, hogy azzal bátran megálljuk a versenyt egész Európával. Iparoktatásunknak ezt az irányát akarja Kossuth Ferenc kereskedelemi miniszter ur folytatni még nagyobb mértékben, úgy hogy lehetőleg minden vidék városai gőcpontjában ipariskolát és ezen iskolához vidéki technológiai muzeumot állítson fel azért, hogy ezek a vidéki kis központok a kisiparosoknak ingyenes műszaki tanácsadói legyenek. Legyen szabad utalnom még azon legutóbbi intézkedésekre, melyeket miniszterünk és a kormány a közszállítások terén tett és a melyek tekintetében azt hiszem, hogy a magyar kisipar legmesszebbmenő kívánságai is teljesítve vannak. Ki van mondva elvileg az, hogy a helyi kisipar elsősorban veendő figyelembe, ki van mondva elvileg, hogy míg a gyár-iparban versenytárgyalás szükséges, addig bizonyos, ameddig a kisipar rendszerint pályázhatik, szabad kézből is kiadható és kiadandó és ki van mondva elvileg, hogy a míg a gyárosra kötelező a bánatpénz letétele, addig a kisiparosnak 5000 koronáig terjedhető ajánlatára bánatpénzt nem kell letennie. Ha fölemlitem még a kumulatív ajánlatoknak lehető kizárását, azt, hogy az egyes beszerzendő szükségletek iparáganként adandók ki, hogy minden iparos maga pályázhasson és ne kelljen a maga csekély hasznát az ugynevezett generális vállalkozónak ráengednie úgy láthatják, tisztán e kormány intencióját.

(Az ipartörvény)

Rátérek már most tisztelt kongresszus arra, amire tudom, hogy önk a legkíváncsiabbak, rátérek a magyar kisiparoság több, mint két évtizedes óhajára, kérésére az ipartörvényre. (Halljuk! Halljuk!) Igéretet tett a jelen kormány és a jelen kereskedelmi miniszter akkor, mikor kormányra vállalkozott, még pedig a legilletéke-sebb helyen, a törvényhozásban tárcája költségvetésének tárgyalásakor és ezt az ígéretet a mai kormány és kereskedelemi miniszter becsületbeli kérdésnek tekinti, hogy t. i. a lehető legrövidebb idő alatt megoldja az ipartörvény revízióját. És tovább megyek. Akinék osztályrészeül jutott az a munka, hogy az ipartörvény revízióját elkészítsem, magamra nézve is becsületbeli kötelességnek és becsületbeli adósságnak tekintem, hogy kormányomnak és miniszteremnek szolgálatában elkölvessek mindent, hogy az ipartörvényt mindazzal, ami vele jár, amire rátérek, még ez év folyamán az önk kezei között legyen.

Az ipartörvény önk elé, a törvényhozáson a hivottabb fórum elé kerül, amit már abból is láthatunk, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemi miniszter ur általam önk előtt fejteti ki először azokat az elveket, amelyek mellett az ipartörvény készülni fog, amely elvek természetesen nem véglegesek, mert hiszen a kritika feladata lesz azokat jobbra vagy balra esetleg módosítani. Azokat az elveket önk fogják elbírálni és az ipartörvény a törvényhozás elé nem kerül addig, míg Magyarország illetékes kisiparoskörei arról a maguk véleményét el nem mondták. (Lelkes éljenzés és taps).

Az ipartörvény anyagáról 4 különböző törvény kerül a törvényhozás elé. Először maga a szorosan vett ipartörvény, ezzel kapcsolatosan a munkaügyi törvény, továbbá a munkaszünet és végül a tisztességtelen versenyről szóló törvény. Ez a négy törvényjavaslat, illetve ezeknek tervezete ez év folyamán nyilvánosságra jön. A kereskedelmi miniszter urnak intenciója, hogy módot adjon az összes ipartestületeknek a megnyilatkozásra, még pedig olyképpen, hogy a kereskedelmi és iparkamarák felhivatnak, hogy kerületük ipartestületeit összegyűjtve, tárgyalassák velük ezeket a törvényjavaslatokat és tolmácsolják ezeknek arra vonatkozó véleményüket a kormány előtt. E mellett függetlenül a kamarák véleményzésétől a miniszteriumban külön folytatolagos anketek lesznek, amely anketekre — nem tarthatunk nagy országgyűléseket, de céltalanok is volnának, mert ilyen véleményezések legtisztábban alakulnak ki szűk körben, ahol az arra hivatottak mondják el véleményüket — meghívjuk a kisiparoság képviselőit, hogy ott közvetlenül hallgassuk meg véleményüket.

„Aradi Székely-Otthon“.

Ezer és egy kérdésünk volna hozzátok, atyáinkfiai, testvérek, mert egy szeretnénk tudni: ha valyon székely-e még a székely, akit sorsa elszakított a kicsi pátriától?

ban. Mara László lelkesedéssel előadott s többszörös éljenzéssel helyeselt szép beszédében éltette Petrozsény és vidéke hőlyeit.

Barabás Béla a hazafiság ápolására buzdító oly szép beszédet mondott, hogy annál szebbet már ő sem mondhat, a közönséget frenetikus tapsra és éljenzésre ragadó gyönyörű beszédet.

A dévai ipartestület elnöke Tadjesik Ferenc a petrozsenyi ipartestület felvirágzására mondott talpraesett pohárköszöntőt.

Kósa Mihály szintén a két orsz. képviselőre mondott s nagy tetszéssel fogadott köszöntést.

Asztalbontás után a zászlószeg beverés folytatott.

Megemlítjük, hogy galaci Buda Károlyné urnó közbejött gyászbeszéd, Dombora Lászlóné családjában előfordult s közérdeklődés tárgyat képező, de hála Isten! már jobbra fordult betegség miatt nem teljesíthették zászlóanyai tisztüket. A zászlóanyák: Pick Samuné gyöngyszin selyem himzett és selyem mouse-line-nel, díszített; dr. Rosenberg Ignácné sarga brokát s aranynyal himzett selyem; Seelenfreund Vilmosné csikós fehér selyem, csipke és selyem pascával díszített és Wintergerst Ferencné gyöngy-gyel díszített bordó selyem ruhája a női ruha szabá-szat remekei.

A koszoru lányok:

Dombora Ilona, (beteg) Braun Pick Annuska Tribusz Vilma, Varjassy Vilma, Rosehnal Olga, Rosehnal Anna, Junger Helén, Bonna Netti, Ruder Mariska, Pokorny Irén, Schemp Hermína, Rancinger Paula, Róth Ida, Loy Amália, Kohn Róza, Steiner Anna, Horváth Julia, Fischer Anna, Tischler Gizella, Szokol Zsenni, Liska Giza. — A koszorus lányoknak fehér ruhája, nehéz bordó vállcsokor és vállszalaggal igen jól festett,

A táncmulatság:

Oly diszes és oly nagyszámú közönség a mi redoutunk: a Barcsay-féle vendéglő nagytermében még

soha sem volt együtt, mint 20-án este. A zenét bányatársulat kitűnően szervezett zenekara és a dévai első zenekar szolgáltatták a jelenlétők teljes meglegedésére. A négyest mintegy 100 pár tancolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Wintergerst Ferencné, Pick Samuné, Seelenfreund Vilmosné, dr. Rosenberg Ignácné, Jakabfi Rezsóné, Joánovits Jánosné, Berger Adolfiné, Varjassy Istvánné, Schäffer Mihályné, Karchberger Józsefné, özv. Maderspachné (Iszkrony), Marek Mórné, Neulender Dávidné, Kohn Mórné, Wolf Mihályné, Szokol Bazilné, Ruppil Vilmosné (Csimpa), Balogh Jánosné (Petrilla), Krizkó Bohusné (Lupény), Gerbert Guidóné, Schvemm Józsefné, Sárosy Józsefné, Róth Edéné, Müller Rezsóné, Junger Simonné, Kohn Lázárné, Junger Samuné (Arad), Kovács Ignácné (Nagy-Várard), Kleinné (Arad), özv. Hobikné, Krefly Mátvásné, özv. Huth Adalbertné, Hajcsi Mihályné (Russ), özv. Bonna Anna, Steiner Vilmosné (Lupény), Kohn Katalin, Steiner Vilmosné, Ruderné, özv. Weisz Gyulané, Héjas Józsefné, Tomus Györgyné (Petrilla), Horváth Jánosné Petrilla), Éder Ottóné, Herz Ignázné, Junger Józsefné, Grünhut Jánosné (Arad), Kádár Lajosné (Petrilla). Hölgyek nevsora: Tribusz Vilma, Slavkovits Hermína, Schreiber Ella, Joánovits Mariska és Katica, Dániel Stefa, (Banica) Kafka Róza, Denk Adolfiné, Denk Valéria, Denk Mária, Dénes Erzsike, Marek Sarolta, Messinger Karolin (Arad), Ruder Mariska, Kohn Katica és Róza, Schäffer Katica, Steiner Róza, Pécócl Clementine, Horváth Juliska, Ehrenreich Johanna, Junger Helén, Braun Pick Annuska, Friedmann Erzsike (Zilah), Adler Emma (Arad), Rancinger Paula, Loy Amália, Kerner Berta és Juliska (Lupény), Ungár Róza (Nagy-Bár), Bonna Netti és Camilla, Varjassy Vilma és Giza, Telegdy Zelma, Liska Margit, Szokol Zsenni, Liska Gizella, Fischer Anna, Fischer Gizella, Ungár Ida, Hüth Antonia és Mici, Talácsék Mariska (Budapest), Citrom nővérek, Schemph Anna, Finegráf Mariska stb. A táncvigalom reggelig tartott.

Az Unio és a polgári egyenlőség kimondása nagy és szent dolog vala. A székely Székek már a múlté, a történelemé; nincs már székely Militio és nincs equites és pixidarius székely. Nem baj: a székely a haladás híve ma is mindenha. De látván, amit látunk — — —: érezzük, szükség, hogy az egyvériség etikai szálai fenn-tartassanak és tovább szövessenek — — — No mert, ha ma nem is hi 40 ezer lófőszékelyt fegyverbe a királyi csatlós, mint régen, hajdanán: a nemzeti idea eleven élete lesz és marad továbbra is országunk egyik örök oszlopa — — — S annak okaért — bárhol legyen is az agyagfalvai rét, akarjuk, hogy a székely mint székely és mint vices sacrae coronae vágja ki a maga rendjét harcából és békés munkából egyaránt — — —, izról-izre s maradékok-maradékokra mindvégiglen.

Feleink, székelyek. Ti távolesettek, nektek írjuk e levelet, hallgassatok meg: Jöjjetek el Aradra, találkozzára, testvéri szóra, barátságos kézfogásra — — — Jöjjetek el, hogy igazoljuk és példázunk a multat, amit nagy eleink nekünk, utódoknak, testamentomul hagytak. Nem célcára: komoly szóra hívunk, hogy ismerkedvén megbeszéljük, hogy:

a) miként lehetne a vidéken elsoródott székelyek között az érintkezést fenntartani;

b) ahol lehet s akit szükség — és pedig minden személyválogatás nélkül, — hogy mi módon segítsünk meg;

c) mit tegyünk és mely módon, hogy köztünk, ki-ágazottak között az eredet tudatával a faji és nemzeti önértet istápoltság és erősítessék.

Mert sajnosan tapasztaltuk, hogy itt a szomszéd vármegyékben, a nemzetiségek oázisában, nagyon sok székely, mint valami báb mozog, el faji és nemzeti öntudat nélkül. Menthetetlenül elvész nemcsak benne a nemzeti öntudat, hanem jómaga egészen a magyarság számára. Tehát ahová még nem tudott látni az államigazgatás szeme, lásson és segítsen hazaszeretetünk és az ezeréves multhoz fűzött öntudatunk. Ha tehát egy ezer éven át minden üldözöttség, gyilkolás dacára sem pusztultunk el ott a Hargita és Nemere tövében, sőt világitó toronyként állottunk a nyugat védelmében a kelet barbárjai között, akkor a leghatártalanabb hanyagság volna a mi részünkről, ha a tapasztalatok után szem-met hanyagnánk, annál is inkább, mivel ezen a vidéken más mentőeszköz ez idő szerint nem létezik.

Jelen szövegünk azonban szól mindenkinek, akinek keblében magyar szív dobog. Mert ha szavaink meghallgatásra, támogatásra találunk, úgy erőnk, tehetségünk egyaránt feláldozzuk, hogy e vidék magyargyűlölő tengerében istápoljuk, megmentsük véreinket.

Bárkinék kezébe kerüljön jelen szövegünk, hazafias kötelességet rovnunk rá, hogy szövegünket hirdesse mindenfelé, bárjaron mindenkit, hogy a csatolt gyűjtőíven tehetsége szerint áldozzon azon véreink javára, kiket segíteni akarunk.

Atyafiak, testvérek, székelyek és mindenki, akiket illet! Hisszük, megértettetek; és hisszük, hogy sietve jöttök táborunkba, az „Aradi Székely Othon“-ba, a „Generalis gyűlés“-re.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Szent István király napján és Öfelsége születése 77-ik évfordulója** alkalmából Petrozsény közönsége ünnepet ült. A hatóságok, testületek háladó isteni tiszteleten részt vettek. Mindkét ünnep előestéjén a házak ki voltak világítva, több épület (különösen a bányatársulat vendéglátó palotája) fényárban uszott a köz- és magán épületek fel voltak lobogozva. Lélek-emelő volt a szt. istvánnapi ünnepi isteni tisztelet végeztével a rom. kath. templom előtt a bányatársulati zenekar által remekül előadott „Hymnus“, melyet az ipartestület díszszóloja alatt s az ünneplő közönség kalaplevegő hallgatott.

— **Eljegyzés.** K e k e l János vulkáni bányamérnök eljegyezte Peccol Cezcilia urleányt, Peccol Antal petrozsényi nagybirtokos kedves leányát.

— **Esküvő.** Mittelman Jakab petrozsényi üveges és porcelán kereskedő f. hó 27-én d. u. 3 órákor tartja egybekelési ünnepélyét Leitner Bella urleány-nal, Leitner József petrozsényi h. rabbi kedves leányával.

— **Házasság.** Aradi Jenő nagyenyedi zenetanító-karmester f. hó 27-én, kedden d. u. 4 órákor vezeti oltárhoz a petrozsényi rom. kath. templomban Kállai Lenke kisasszonyt, Kállai Jenő livázényi vendéglős kedves leányát. A lakoma este 8 órákor özy. Berger Adolfné vendéglőjében lesz.

— **Halálozás.** Ismét egy népszerű régi polgára költözött el Petrozsénynek. L i l i e n t h a l Vilmos Albert rövid szenvedés után f. hó 23-án meghalt. Ma d. u. 4 órákor kísérik öröknugalomra 71 éves volt bánya altszétet, aki a bányatizem megindításakor jött Petrozsénybe s a számvevő osztály hasznos, buzgó tagja volt pár év előtt történt nyugdíjazásáig. Halálát 3 gyermeke 5 unokája s rokonsága gyászolja. Nyugodjék békével.

— **A petrozsényi főgimnáziumban** a beiratások szeptember hó 1, 2 és 3-án tartatnak meg d. e. 8—12-ig és délután 3—5-ig. Az előadások rendes időben kezdődnek meg.

— **A petrozsényi iparostanociskolánál** a beiratások szeptember hó 2, 3 és 4-ik napján d. u. 5—7-ig ezközlöttnek. 5-én rendes előadás.

— **Tűzeset.** F. hó 15-én éjjel tűzilárma zavarta meg Petrozsény lakosságának nyugalmát. Groszek Nándor hentes műhelye és hufüstölője gyuladt ki éjféltkor s a villamos világítási vállalat telepén dolgozó ipítő-munkások oltási igyekezete csakhamar lokalizálta a tüzet, mely elhamvasztotta a füstölőkamrá, a hentesmühelyt összes berendezésével s az elégett marhabőrök és faggyu fojtó büzt árasztott a környéken. Tűzoltókról, tűzoltóeszközökről természetesen szó sem lehet, hiszen Petrozsényben ilyen nincsen. Az oda sietett lakosok zugaolódva tudakolták, hogy hol vannak a község tűzoltó eszközei, hol vannak a tűzoltók? Bizony ideje volna, hogy a személy- és vagyonbiztonság érdekében a község a tűzvédelem szempontjából is hatékonyan intézkedjék s számon kérje, hogy hová lettek a közköstségen beszerzett értékes tűzoltó eszközök. A községi kormányzatban tapasztalt dícséretes új irányzat gondoskodását erre a fontos ügyre is felhívjuk, reméljük, hogy nem eredménytelenül. Mert a véletlenre nem lehet bízni a lakosok feltéve őrzött érdekének oltalmazását. Ott is támadhat tűz, ahol nem lesznek a helyszínen emberek, akik nyomban lokalizálják a tüzet, mint szerencsére a jelen esetben történt. Igaz, hogy sok sürgős feladat vár megoldásra, de Petrozsényben a tüzrendészeti intézkedések mondhatni, a legégetőbbek. (Beküldött).

— **Értesítés.** A lupényi áll. el. népiskolánál az 1907—908. tanévre a beiratások f. évi szeptember hó 2—7-ig bezárólag ezközlöttnek. A rendes tanítás szeptember 9-én veszi kezdetét, mely körülmény az érdeklődő szülők, illetve gyámoknak azzal hozatik tudomására, hogy minden tanuló köteles 50 fillér beiratási- és 30 fillért a tanítók nyugdíjalapjára fizetni. A beiratásra minden tankötelest szülője, avagy valamelyik felnőtt testvére tartozik fölvezetni. Ugyanakkor kötelesek a gyermekre vonatkozó születési adatokat bemondani, illetőleg az értesítő könyvecskéket magukkal hozni; az oltási, esetleg újraoltási bizonyítványt fölmutatni, a tandíjmentességre igényt tartó szülők kötelesek szegénységi bizonyítványt fölmutatni, a nem jogosultak 4 kor. tandíjat és 80 fillér beiratási díjat fizetni. A 80 fillér beiratási díjat a tandíjmentesek is kötelesek megfizetni. Az ismétlő iskolai tanulók tandíjmentesek. Az elemi mindennapi iskolába a 6 évet még be nem töltött és a 12 évet már betöltött gyermekeket rendszerint fölvenni nem lehet. Oly gyermekeket, akik eléggé fejlettek és a kiknek a 6-ik év betöltéséhez a beiratásokról legfeljebb három hónapjuk hiányzik, csak azon esetben lehet az elemi iskola első osztályába felvenni, ha az elemi iskolában elegendő hely áll rendelkezésére, illetőleg a 6 évet betöltött mindennapi tankötelesek már mind felvétettek. A más intézetből jött tanulók nyilvános bizonyítványuk és anyakönyvi kivonatuk, valamint oltási bizonyítványuk felmutatása után, a bizonyítvány nélkül jelenkezők felvételi vizsga sikeres kiállása esetében vehetők fel a bizonyítványuknak, illetve ismereteiknek megfelelő osztályba. A felvételi vizsga teljesen díjmentes. Az oltási bizonyítványt minden tanuló köteles a beiratásokról felmutatni, vagy a beoltást más módon igazolni. Magánuton tanult növendékek érvényes bizonyítványt kötelesek felmutatni arról, hogy az illető osztályról, melyet végeztek, valamely nyilvános elemi népiskolában nyilvános vizsgát tettek. A hat évesek, mint kezdők iratnak be, a korosabbak az előző tanévi és kielégítő előmenetelük szerint a magasabb osztályokba. A 12-ik évet betöltött mindkét nembeli tankötelesek, ha csak be nem igazolják azt, hogy: a) iparos, vagy kereskedő tanonc-iskolába, b) első, vagy polgári iskolába, c) felsőbb leányiskolába, d) középiskolába, e) szakiskolában járnak, — az általános — avagy a gazdasági ismétlő iskolába irandók be. Az ismétlő tanköteleseknek a fennálló ismétlő tantárgyba való beiratása a mindennapi tantárgyakban való beírást követőleg történik szeptember hóban. Azon tanuló, aki a tanév második felében tölti be 12-ik életévét, köteles a tanév végéig a minden-

napi iskolába járni. A ragályos bajban szenvedő, vagy undorító betegségekben levő, avagy hülye tankötelesek az iskolába föl nem vehetők. Ilyen esetekben azonban az illetékes hatósági orvos véleménye mindig kikérendő. Azon szülő, gazda, vagy gyám, a kinek gyermeke vagy gyámoltja a beiratások alkalmával bármilyen okból visszatartatott, panaszával a gondnoksághoz fordulhat. Ezen körülmény a beiratkozások kihirdetése alkalmával a fenti pontokban foglalt feltételekkel együtt kihirdetendő.

Lupény, 1907. aug. hó.

As igazgatóság.

— **Eskütétel.** A társulati elemi iskolák tanítóit a tanfelügyelőség eskütételre augusztus 31-ére rendelte be. A tanítók az új népoktatási törvény értelmében a régi formula helyett más eskü minta szerint fogják esküjüket leadni.

— **Mulatság.** A járási ipartestület 20-án tartott táncmulatsága a legfényesebben sikerült. Sok szép asszonyt és lányt látnak ez estén a legfesztelebb mulatni. A Mulatság szép összeget juttatott az ipartestület céljára s a kik felülfizettek, fogadják a testület szíves köszönetét. A felülfizetők névsora a következő: Rosenberg S., Marek Mór 5—5 kor. Berger Adolfné 4 kor. Polyák Gusztáv, Rozenthal Manó, Szentgyörgyi Ferenc, Máthé Sándor, dr. Csatt Aurél 3—3 kor. Török Mór 2.40 kor. Figuli Antal, Groszek Viktor, Dekány Imre, Difríchstein N. (Arad), Steiner Salamon 2—2 korona, Fogel Frigyes, Glodán Flori, Nagy Mózes 1.40—1.40 kor., Droblics György, Dunai Mihály, Matuska György, Grosz Jakab, Huber Gyuláné, Maldaker György, Schwarz Vilmos, Nagy Ferenc, Schaffer Leopold, Csikely Viktor, Jakabos N. (Csímpa), Jasek Ferenc 1—1 kor., Martina Oszkár 60 fill., Schwarz Simon, Moldován János, Földes József, Masits N., Weinberger V., Imecs János 40—40 fillér.

— **Megszöktetett csöppesség.** Nem Petrozsényben történt, de a szenzáció főtenyezője itt általános ismert lévén, referálunk a kalandos esetről. Fehérvári Etus a két utóbbi színév alatt kedvence volt a petrozsényi és vidéki közönségnek. Minden szerepében kedvesen alakított, de a „Csöppesség“ című szerepét annyira bájjal, oly elragadó természetességgel játszotta, hogy a „Csöppesség“ becéző neve lett. A közhangulatot tolmácsoltuk, midőn a közkívárra, éppen ő miatta ismételt előadott kedves darab címszerepeert kölönösen megdicsértük. Mert megérdemelte. Hát dedelgetett a nála a gondolt merészet és nagyot s h ö s e, vagy h ö s n ö j e lett olyan érdekes komédiának, ami nem volt a műsorán és nem sugó mellett a világot jelentő deszkákra, hanem az élet színpadán lett előadva. Így még egyetlen szerepében sem brillírozott. Csányi Matyas, a szegedi kereskedelmi bank igazgatóságának fia annyira bele szeretett az aranyos „Csöppességbe“, hogy kitűnő zenész lévén oda hagyta polgári foglalkozását, mint a pénzügyi-főkönyvelője s csak hogy ideálja közelében lehessen, szerződött karmesternek Miklósy Gábor színtársulatához. A társulat a buziási fürdőben játszott a nyári évad alatt. Fehérvári Etust ott is megkedvelte a közönség. Pár nap előtt a kis naiva és a karmester eltűntek. Tessék karmester nélkül énekes darabokat előadni. A szerelmesek azonban nem törődtek a direktor zavarával, sem a szerződéssel. Csányi már Berlinben hivatalnok egy pénzügyetnél s boldogan élék világukat kettesekén. Milyen kár. A jövő szezonban is élvezettel megnéztük volna a „Csöppesség“-et s meghallgatuk és megtapsoltuk volna a „Panama“ kuplet. Erről a szorakozásról tehát le kell mondanunk.

— **Bioskop.** Ritter mozgófénykép színháza már ötödik csoportját mutatja be remek képeinek a Wagner szállodában, esténként zsufolásig telt nagytermében. A pompás képek igen ügyesen vannak csoportosítva, de figyelmebe ajánljuk a tulajdonosnak, hogy érdekében áll, hogy több kép bemutatásával tegye az estéket tanulságossá s szorakoztatóvá. Este fél kilenctől fél tízig az előadás a szüneteket is bele számítva, ami kissé rövid idő. A megtekintésre érdemes mozgófényképszínház csak még a jövőhéten lesz látható.

— **Ifjúsági egyesületi bál.** A nemrég alakult vulkáni ifjúsági egyesület augusztus 20-án, szent István napján este tartotta meg első közgyűlését, mely után az egyesület pénztára javára táncmulatságot rendeztek a tagok. A gyűlést B l a s c h e k főmérnök mint elnök vezette s Károlyi titkár felolvasta az egyesület alapszabályait, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A választmány indítványára lelkesedéssel választotta meg az egyesület A n d r e i s bányai igazgatót dísztaggá. Gyűlés után bál volt, mely szép összeget jövedelmezett az egyesület céljaira. Ott volt nem csak a Vulkánnak az intelligenciája, de a vidékről is voltak vendégek. A mu-

latság a kora reggeli órákig tartott. A négyest 50 pár táncolta. A mint látjuk, az egyesület jó jelek között kezdte meg működését. Érdeklődéssel kísérjük fejlődését, a mely már csak azért is nagy aránnyal kell, hogy legyen, mert a vezetés kitünő kezekbe van letéve.

— **Késelőds.** István király ünnepén, este hét órakor, a vulkáni piacon Gáspár Elek bányamunkást a különben teljesen józan cimborái lefogták s nyolc-tíz készsúrással olyan súlyosan megsebesítették, hogy a kórházba kellett szállítani ápolás végett. A szerencsétlen embert egyik szurás a nyakán érte s átvágta az ereket. Felépüléséhez kevés a remény.

— **Fizetés-vasárnapi háboru.** A fizetés-vasárnapján Aninószán a szeszől feltűzött munkások valóságos háborút rendeztek a bányairoda előtt és a főutcán. A két táborra szakadt munkáscsapat baltákkal, késekkel és botokkal rohantak egymásnak s többen könnyebben, páran pedig súlyosan sebesültek meg, úgy hogy a főápoló alig győzte a harcosokat első segélynyújtásban részesíteni. Konstataálnunk kell, hogy e nagyszabású székel-román háborút a szesz idézte elő, melynek hatását bár minden egyes fizetésnapon ilyen irányban érezik a bányászok, mégis élnek ezzel a lelket-testet ülő itallal. Mikor fogja megérteni a Zsilvölgy munkássága a szót: Ovakodjunk a szesz italoktól?

— **Műhimzési tanfolyam.** A gimnázium rajztermében f. hó 16-tól mintegy 14 napra terjedő és műhimzési tanfolyammal egybekötött műhimzési kiállítást rendezünk. A kiállított tárgyak az „Eredeti Singer” varrógépen lettek előállítva és a műhimzési technikák mindegyikét feltűntetik. Ezen technikákban ingyenes oktatást adunk **műhimzési tanfolyamunkon**, amely tanfolyam kiterjeszkedik a varrógépen való közönséges varrás és ruhatömésre is.

Amidőn kiállításunk s tanfolyamunk szíves látogatására ezennel van szerencsénk a t. érdeklődőket tisztelettel meghívni, megjegyezzük még, hogy a kiállított tárgyak nem eladásra szánvák, s hogy a kiállítás látogatása vételi kényszer nélkül való.

A kiállítás d. e. 8 órától d. u. 6 óráig van naponta nyitva.

Tisztelettel

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Egy intelligens árva leány nevelője, esetleg elárúsítónő állást keres, varni és fésülni tud, a házi dolgok mindenágában jártas és feltétlen jó bánás módra reflektál.

Szőcs Irén, Alsóbarbatyén.

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgőnczim:

„Virágtelep Temesvár”.

Távbeszélő 10 szám.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Koszorukat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben

Menyegzői és alkalmi csokrokat
Ünnepélyi és gyászkoszorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák javítását jutányos áron eszközölöm.

Goldstein Albert,
kárpitos és butorraktáros.

Petrozsényben, a kálvárián

egy telek két épülettel

E L A D Ó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **SZERKESZTŐSÉG.**

Szálloda átvétel.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy Petrozsényben, a Kossuth Lajos utcában levő, újonnan átalakított és berendezett s a modern kívánalmaknak mindenben megfelelő

EMKE SZÁLLODÁT

átvettük s azt f. év szeptember hó folyamán megnyitjuk.

Az évek hosszú során át kifejtett főpincéri működésünk és e téren szerzett gazdag tapasztalataink képessé tesznek, hogy a nagyérdemű közönség legkényesebb igényeinek is megfeleljünk.

A szállodában 14 kényelmesen berendezett **szoba, kávéház, étterem** áll a n. é. közönség rendelkezésére. Jó izletes **konyháról** kiválóan gondoskodunk.

A t. ker. utazó uraknak kedvezmény,
A nagyérdemű közönség becses jóindulatát és számos látogatását kéri

alázatos tisztelettel:

SOHR HENRIK és WEISZ JENŐ

szállodások.

Báró **BOHUS**-féle korona jegyű, vörvörös görög- és turkesztán **csukor dinyék** behűtve állandóan kaphatók jutányos árban. **GRUBER SAMU**-féle üzletben.

Ugyanott árusítatik a híres Bohus-féle világosi **muskotály csemege-szőlő** 5 kilós kosárban **1 frt. 40 krajcár.** A lovrini **uborka** és aradi, befőzésre való **paradicsom** nagy quantumban megérkezett és olcsón árusítatik.

KIADÓ LAKÁS ÉS ÜZLETHELYISÉG.

A jelenlegi Goldstein-féle butorraktár és kárpitos üzlethelyiség lakással együtt októben 1-ére jutányosan **kiadó.**